

Plahn, Lars
Tel: 010-698 1216
lars.plahn@naturvardsverket.se

BESLUT
2014-03-11 Ärendenr:
NV-01828-14

Beslut om skydds jakt efter lo i Hallands län

Beslut

Naturvårdsverket beviljar tillstånd till skydds jakt efter en (1) lo i Hallands län inom det område som avgränsas på karta i bilaga 1 till detta beslut.

Naturvårdsverket beslutar vidare att nedan angivna villkor ska gälla för skyddsjakten.

Naturvårdsverket beslutar att jakten får ske på annans jaktområde och att jakten får bedrivas dygnet runt.

Naturvårdsverket medger undantag från förbudet om att motordrivna fortskaffningsmedel eller motordrivna anordningar inte får användas för att söka efter vilt och beslutar att det aktuella djuret får sökas från motordrivet fortskaffningsmedel inom jaktområdet för att fastställa dess ungefärliga vistelseplats.

Naturvårdsverket beslutar att detta beslut ska gälla även om det överklagas. Hur beslutet kan överklagas, se bilaga 3.

Villkor för jaktens genomförande

Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd i beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelser för jaktbrott återfinns i 43 och 44 §§ samma lag.

1. Skyddsjakten är tillåten under perioden från och med den 11 mars 2014 till och med den 30 mars 2014.

2. Ni ska i samråd med Länsstyrelsen i Hallands län utse en jaktledare som ansvarar för skydds jaktens bedrivande.
3. Jaktledaren ska i samråd med länsstyrelsen utse de personer som får delta i skydds jakt som bedrivs med stöd av detta beslut.
4. Skydds jakt får inte starta innan länsstyrelsen gett klartecken. Detta ska ske i samråd med jaktledaren.
5. Skydds jakt får bedrivas inom det område som markerats på bifogad karta, se bilaga 1.
6. Vid skydds jakt får endast den sändarförsedd lo av hankön som befinner sig i det angivna området fällas.
7. Belysning får användas vid skydds jakt.
8. Jaktledaren ska innan skydds jakt inleds försäkra sig om att samtliga personer som deltar i jakten har kunskap om de villkor som gäller för skydds jakt och om de regler i övrigt som kan behövas för skydds jaktens bedrivande.
9. Skydds jakt ska genomföras i samråd med länsstyrelsen som även på lämpligt sätt ska följa jaktens genomförande.
10. Jaktledaren ska omedelbart anmäla till länsstyrelsen när lo fällts eller påskjutits.
11. Länsstyrelsen ska omedelbart avlysa jakten om lo fällts eller påskjutits innan jakttiden löpt ut. Om djuret endast påskjutits ansvarar skytt och jaktledare för att eftersök genomförs. Om eftersök visar att det påskjutna djuret är oskadat får länsstyrelsen i det län där lo påskjutits besluta om fortsatt jakt inom den tid som beslutet gäller.
12. Skytten ska uppvisa den fällda lo samt skottplats/fallplats för den aktuella länsstyrelsens besiktningsman. Fällt lo får inte flyttas från fallplatsen innan länsstyrelsen har kontaktats.
13. Fälld lo tillfaller staten. Länsstyrelsens besiktningsman ansvarar för att djuret omhändertas och skickas till Statens veterinärmedicinska anstalt (SVA). Blanketten *Rovdjur fälld under skydds jakt* ska bifogas det inskickade djuret, se bilaga 2.

Återrapportering

14. Djur som fällts eller påskjutits ska skyndsamt, om möjligt inom 24 timmar efter det att fälld djur besiktigats, registreras i Rovbase.
15. Länsstyrelsen i det län där lo fällts ska skyndsamt, om möjligt inom 48 timmar efter skydds jaktens slut, rapportera fälld djur till

Naturvårdsverket. Om inget djur fällts ska också det rapporteras. Uppgifterna ska läggas in i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut på webben. Se adress nedan.

<https://ekstranett.miljodirektoratet.no/sites/naturvardsverket>

16. Länsstyrelsen överlämnar senast 30 dagar efter avslutad jakt eller efter att beslutet upphört att gälla, en skriftlig rapport till Naturvårdsverket om vilka erfarenheter som vunnits i samband med skyddsjakten. Rapporten, som också utgör rapporteringsunderlag till EU-kommissionen i enlighet med artikel 16.2 i art- och habitatdirektivet, behöver i det fall lo fällts eller tillvaratagits även innehålla uppgifter om djurets kön, samt tidpunkt (datum och klockslag), plats (koordinater i rikets nät) och hur djuret fällts (jaktmetod).

Bakgrund

Ansökan

Ni har den 14 februari 2014 ansökt om skyddsjakt efter en lo. Av ansökan framgår bland annat följande.

På grund av upprepade rovdjursangrepp på era fårbesättningar anhåller ni om att få tillstånd att bedriva skyddsjakt på en lo. Det uppges av besiktningsmannen vara samma lo som under ett års tid angripit minst 10 djur inom ca en mils radie. Ni anhåller även om att skyddsjakten ska ske i samråd med besiktningsmannen så rätt djur blir avlivat.

Yttrande från länsstyrelsen

Länsstyrelsen i Hallands län har i yttrande den 4 mars 2014 anfört i huvudsak följande.

Inom lons hemområde har det under perioden den 28 januari - 3 mars 2014 anmälts sex loangrepp på fem olika platser som besiktigats av länsstyrelsen. Ytterligare ett angrepp där tre får/lamm dödats har anonymt anmälts till länsstyrelsen. Anmälaren i detta fall har inte önskat besök från myndigheten. Länsstyrelsen har i sex fall besiktigat skador där det konstateras att skadan orsakats av lo. Bilder från besiktingarna finns att tillgå i databasen Rovdjursforum.

Länsstyrelsen har ännu inte sammanställt några indirekta skador. I de angripna besättningarna finns dräktiga tackor som ännu inte lammat. Det finns risk för att indirekta skador med kastade lamm upptäcks senare. En annan indirekt skada för djurägarna är ökade kostnader för en ökad tillsyn. Djurägare har även påpekat djurens starka ovilja att bli stallade på nytt då de nyss släppts ut. Länsstyrelsens bedömning är att skador på fårbesättningar sannolikt kommer att fortsätta. Med anledning av den frekvens med vilken angrepp har skett finns det anledning att misstänka att denna lo har preferens för får.

Ett faktum är att denna lo blev påkörd av en bil året förra året. Om detta på något sätt långvarigt skadat djurets möjlighet att jaga vilt är ännu okänt. Länsstyrelsen har matchat koordinater och datum på platser för angrepp mot GPS-positioner från en sändarförsedd loshanne (se bilaga). Bedömningen är att det är denna individ som utfört samtliga angrepp. Mindre positionsavvikelse kan bero på djurets förmåga att förflytta sig under ett dygn. Det kan i något fall även finnas en viss osäkerhet kring exakt angreppsdatum.

Enligt Viltskadecenter är det svårt att förhindra att lo tar sig innanför stängsel som är avsedda för får. Den åtgärd ett flertal djurhållare har gjort är att öka den mänskliga närvaron i och omkring fårbesättningarna. Besättningar har hållits nära gården samt stallats under natten. Angrepp har ändå fortsatt ske i direkt anslutning till stallar.

Länsstyrelsen har underrättat och skickat ut information om angrepp samt förebyggande åtgärder till djurhållare genom det frivilliga systemet Rovdjursalert. Även media har informerat allmänheten om de angrepp som skett. Länsstyrelsen har även vetskap om att skrämselelansordningar t.ex. radioapparater har ställts ut i hägnader. Det finns ingen annan lämplig lösning än skyddsjakt. Förebyggande åtgärder såsom rovdjursavvisande stängsel har endast en begränsad effekt på lo. Inom kort kommer stallade får att släppas ut och antalet får i markerna ökar. Risken är uppenbar att detta kan leda till ytterligare angrepp.

Länsstyrelsen tillstyrker skyddsjakt efter en skadegörande lo. Djuret som ska fällas är en sändarförsedd hanne som benämns Arvid. Hemområdet för Arvid är väl dokumenterat. En försvårande omständighet är att länsstyrelsen i år konstaterat förnygring hos en sändarförsedd (förbrukad sändare) hona som har ett hemområde som i stora delar överlappar Arvids hemområde. Området utgör kärnområdet för den halländska lopopulationen. Nu under brunsten är sannolikheten stor att hannar regelbundet besöker honorna. Stor försiktighet måste därför gälla.

Det föreslås att skyddsjaksområdet avgränsas av vägar enligt länsstyrelsen förslag, se bifogad karta. För att garantera att rätt djur fälls bör villkor ställas på att djuret ska pejlas under skyddsjakten. Möjligheten att få använda aktuella GPS-positioner samt handpejl skapar god sannolikhet att fälla rätt djur. Länsstyrelsen föreslår att Naturvårdsverket tillsammans med Scandlynx möjliggör detta.

Länsstyrelsen önskar även att Naturvårdsverket beviljar sådana tillstånd att skyddsjakten kan ske skyndsamt och effektivt. Aktuella omständigheter innebär att jakten sker på barmark med korta dagar med dagsljus. Länsstyrelsen föreslår efter samråd med sökanden att länsstyrelsens besiktningsman Tommy Berglund ska vara jaktledare. Sökande Kjell Andersson ska vara biträdande jaktledare. Eftersom jakten kräver pejling av djuret bör antalet skyddsjägare vara begränsat. Jaktledaren ska själv kunna utse skyddsjägare och hundekipage. Jaktledaren ska ges möjlighet att efter behov begränsa antalet skyddsjägare vid varje enskilt jakttillfälle.

Med anledning av ovanstående ansvar och åtagande önskar länsstyrelsen ekonomisk ersättning till jaktledare.

Till yttrandet har bl.a. besiktningsprotokoll bifogats.

Länsstyrelsen inkom den 10 mars 2014 med en komplettering av yttrandet då ytterligare två angrepp skett. Det bifogades även ett fotografi på den aktuella lohanen som tagits i närheten av den drabbade gården. Pejllpositioner bekräftar att hanen var i närheten.

Angrepp i området

Den 29 januari 2014 skedde ett angrepp av lo som resulterade i en död tacka. Enligt besiktningsprotokollet har besättningen utsatts för angrepp vid ett flertal tillfällen tidigare.

Den 1 februari 2014 dödades en tacka av lo. Två angrepp veckan innan konstaterades av besiktningsmannen, ca 10 km från denna plats.

Den 6 februari 2014 skedde ett angrepp av lo där en tacka dödades.

Den 8 februari dödas en tacka av lo. Fyra angrepp av lo på fyra olika fårbesättningar har skett under en vecka inom området Fagered-Karlgustav-Källsjö.

Den 16 februari 2014 dödas en tacka. Sändarförsedd lo misstänks ligga bakom angreppet.

Den 3 mars 2014 anträffas en svårt skadad tacka som avlivas. Konstateras angripen av lo.

Den 8 mars 2014 angrips och dödas en tacka av lo.

Den 9 mars 2014 dödas ytterligare en tacka på samma gård som dagen innan. GPS-positioner bekräftar att den utpekade lohanen varit i området. Lon fotograferas i närområdet.

Skäl för beslutet

Aktuella bestämmelser

Beslut om skydds jakt efter lo kan fattas med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen (1987:905). För att skydds jakt ska kunna medges krävs att förutsättningarna i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. Skydds jakt får enligt bestämmelserna medges för att förhindra allvarlig skada på bland annat egendom om

- det inte finns någon annan lämplig lösning och
- om det inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde

Av 31 § första stycket jaktlagen framgår att jakt inte får ske från motordrivna forskaffningsmedel och att sådana forskaffningsmedel eller andra motordrivna anordningar inte heller får användas för att söka efter, spåra eller förfölja vilt, för

att hindra vilt från att undkomma eller för att avleda viltets uppmärksamhet från den som jagar. Enligt 24 d § andra stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket medge undantag från ovanstående förbud vid beslut om skyddsjakt samt medge att denna bedrivs på annans jaktområde.

Enligt 9 § jaktförordningen får jakt efter lo endast bedrivas från och med en timme före solen uppgång till en timme efter solens nedgång. Undantag kan medges om tillstånd till jakt ges enligt 23 b §.

Naturvårdsverket får enligt 15 § jaktförordningen meddela föreskrifter eller i det enskilda fallet besluta om användning av andra jaktmedel än vad som följer av denna förordning.

Av 33 § jaktförordningen framgår att fälld lo tillfaller staten.

Enligt 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket bestämma att beslut enligt jaktförordningen ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

Naturvårdsverkets bedömning

För att skyddsjakt ska kunna beviljas krävs att samtliga ovan nämnda kriterier i 23 a § jaktförordningen är uppfyllda. I detta fall gör Naturvårdsverket en bedömning av risken för fortsatta allvarliga skador och om det finns andra lämpliga lösningar som förebygger risken för skador. Naturvårdsverket beaktar också lostammens utveckling i landet som helhet.

Förhindrande av allvarlig skada

Naturvårdsverket har möjlighet att fatta beslut om skyddsjakt efter bland annat lo för att förhindra allvarlig skada på tamboskap. Av utredningen i ärendet framgår att ett antal konstaterade loangrepp på olika fårbesättningar, däribland sökandenas, har skett i området under en relativt kort tid, sedan slutet av januari månad. Antalet angrepp på tamdjur under den aktuella tidsperioden är högre än vad man kan förvänta sig i områden med loetablering.

En del i bedömningen av kriteriet förhindrande av allvarlig skada är att, i möjligaste mån, identifiera en skadegörande individ. Mot bakgrund av länsstyrelsens information om den sändarförsedda lon bedömer Naturvårdsverket att det är mycket sannolikt att det är denna lo som har genomfört samtliga angrepp. I detta fall kan därmed en skadegörande individ anses identifierad. Då denna lo har sitt revir i det aktuella området och således kan förmodas bli kvar där finner Naturvårdsverket att risken är överhängande för att lon kommer att genomföra fler angrepp på fårbesättningar i området. Naturvårdsverket anser att kriteriet förhindrande av allvarlig skada är uppfyllt i detta fall.

Annan lämplig lösning

För att skyddsjakt ska kunna beviljas krävs vidare att det saknas andra lämpliga lösningar för att förhindra allvarlig skada. I detta fall utgörs den allvarliga skadan av angrepp på får. En åtgärd som kan vidtas för att förhindra rovdjursangrepp på tamdjur kan vara att sätta upp rovdjursavvisande stängsel.

Det är dock svårt att med stängsel helt förhindra angrepp från lo då de ändå kan ta sig in till t.ex. färbesättningar genom att på olika sätt ta sig över eller genom stängslet. Stängslen vid de drabbade gårdarna har varit av olika slag. En annan förebyggande åtgärd kan vara att ta in fåren under natten i syfte att minska risken för angrepp. Sökandena har vidtagit ett antal åtgärder för att förebygga ytterligare angrepp genom att bl. a. flytta djuren närmare gårdscentrum, stänga in djuren under natten, öka tillsynen, sätta bjällra på något får för störning av rovdjur etc. Naturvårdsverket bedömer att sökandena har vidtagit förebyggande åtgärder i syfte att förhindra fortsatta skador. Även andra drabbade gårdar i området har vidtagit liknande åtgärder på inrådan från länsstyrelsen. Trots detta har angreppen fortsatt i området. Den skadegörande individen är identifierad och tycks ha specialiserat sig på får. Trots ovan angivna åtgärder har angreppen fortsatt. Därmed framstår skydds jakt som den mest effektiva åtgärden i syfte att förhindra fortsatt allvarlig skada. Naturvårdsverket bedömer således att det inte finns någon annan lämplig lösning än skydds jakt.

Upprätthållande av en gynnsam bevarandestatus

Slutligen krävs för skydds jakt att upprätthållandet av artens gynnsamma bevarandestatus inte försvåras. Lon har gynnsam bevarandestatus i Sverige. Referensvärdet för gynnsam bevarandestatus för losstammen i Sverige har satts till 870 individer. Detta är en populationsnivå som inte får understigas. Senaste inventeringsresultatet visade att stammen nationellt består av mellan 1000 – 1400 individer.

Naturvårdsverkets bedömning är att aktuell skydds jakt inte äventyrar upprätthållandet av lostammens gynnsamma bevarandestatus.

Ringning, jakttid och jakt på annans jaktområde

För att skydds jakten ska kunna bedrivas på ett effektivt sätt anser Naturvårdsverket även att det finns skäl att medge undantag så att bil får användas vid lokaliering av lon inom det aktuella jaktområdet, samt att skydds jakten får genomföras på annans mark. Undantaget ger dock inte rätt till att bedriva skydds jakt från bil. Vidare bedömer Naturvårdsverket att jakten ska få bedrivas dygnet runt. Även detta i syfte att på effektivaste sätt genomföra skydds jakten.

Verkställighetsförordnande

Mot bakgrund av den påtagliga risken för att allvarliga skador på tamboskap kommer att fortsätta bör beslutet kunna genomföras skyndsamt. Naturvårdsverket bedömer därför att det finns skäl att förena detta beslut om skydds jakt med ett verkställighetsförordnande, i syfte att förhindra fortsatta allvarliga skador.

Ekonomisk ersättning

Länsstyrelsen anför i sitt yttrande ett önskemål om ekonomisk ersättning till jaktledaren från Naturvårdsverket. Det är enligt villkoren i detta beslut upp till de sökande att i samråd med länsstyrelsen utse jaktledare för skydds jakten. De sökande får genom detta beslut möjlighet att bedriva skydds jakt och det

ankommer på länsstyrelsen att bistå med stöd och hjälp. Naturvårdsverket har inga särskilda medel avsatta för detta ändamål. Det saknas således möjlighet till särskild ekonomisk ersättning i detta fall.

Slutsatser

Naturvårdsverket bedömer att risken för att fortsatt allvarlig skada uppkommer är stor, att andra lämpliga lösningar saknas samt att en lo inte är avgörande för upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus. Ansökan om skydds jakt kan därför beviljas.

Övrigt

Det har framkommit i utredningen att även en sändarförsedd lohona uppges befinna sig i området. Sändaren på lohonan är visserligen inte aktiv, men finns fortfarande kvar på djuret. Länsstyrelsen rekommenderas därför att ta reda på den aktuella hanens GPS-position samt pejla honom i syfte att säkerställa att rätt djur fälls vid skyddsjakten.

För att undvika att djur utsätts för långvarig stress genom exempelvis återkommande jaktförsök är det vidare viktigt att tillfället när jakt påbörjas och att området för jakt inom det utpekade jaktområdet väljs med omsorg.

Naturvårdsverket påminner om bestämmelsen i 17 § jaktförordningen om att en hund som är särskilt tränad i att spåra upp skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen senast inom två timmar från det att djuret påskjutits.

Beslut i detta ärende har fattats av biträdande avdelningschefen Rikard Janson.

Vid den slutliga handläggningen av ärendet har i övrigt sektionschefen Carl Mikael Strauss, juristen Hanna Ek och Lars Plahn deltagit, den sistnämnde föredragande.

För Naturvårdsverket

Rikard Janson

Lars Plahn

Bilagor:

1. Karta över skyddsjaksområdet
2. Blankett *Rovdjur fällt under skydds jakt*
3. Upplysning om hur man överklagar

Kopia till:

Länsstyrelsen i Hallands län
Polismyndigheten i Hallands län
Statens veterinärmedicinska anstalt

Bilaga 3**Var ska beslutet överklagas?**

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till förvaltningsrätten.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.